

SU AKCINĖS BENDROVĖS „INVL BALTIC FARMLAND“ AKCIJOMIS SUSIJUSIŲ RIZIKOS VEIKSNIŲ APRAŠYMAS

Šiame dokumente pateikiama informacija apie rizikos veiksnius, susijusius su nuo akcinės bendrovės „Invalda LT“ atskirtos dalies, susijusios su investicijomis į žemės ūkio paskirties žemę, pagrindu įsteigtos naujos akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ veikla bei jos vertybiniais popieriais.

Šioje dalyje pateikiama informacija apie rizikos veiksnius neturėtų būti laikoma išsamiau ir visus aspektus apimančiu rizikos veiksnio, susijusio su akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ vertybiniais popieriais, aprašymu.

Rizikos, susijusios su akcinės bendrovė „INVL Baltic Farmland“ veikla

Apribojimai įsigyjant žemės ūkio paskirties žemę

Akcinė bendrovė „INVL Baltic Farmland“ per jai priklausančias uždariusias akcines bendroves investuos į žemės ūkio paskirties žemę Lietuvoje. 2014 m. gegužės 1 d. įsigaliojo Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo (Nr. IX-1314) pakeitimai, numatantys apribojimus įsigyjant žemės ūkio paskirties žemę (įskaitant apribojimus įsigyti juridinio asmens, kuriam priklauso žemės ūkio paskirties žemė, akcijas). Šie apribojimai reiškia, kad akcinė bendrovė „INVL Baltic Farmland“ bei jai priklausančios uždarusios akcinės bendrovės negalės papildomai tiesiogiai įsigyti žemės ūkio paskirties žemės ir/ar žemės ūkio paskirties žemę valdančių įmonių akcijų.

Įstatyme numatyti draudimai gali sumažinti akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ per dukterines bendrovės valdomos žemės ūkio paskirties žemės pirkėjų ratą, o kartu ir šio turto likvidumą bei kainą.

Bendra investicijų rizika

Investicijos į žemės ūkio paskirties žemę vertė trumpu laikotarpiu gali svyruoti priklausomai nuo derliaus, žemės ūkio produkcijos kainų, vietinės paklausos ir pasiūlos svyravimų, ūkininkų konkurencijos bei finansinės padėties. Investicijos į žemės ūkio paskirties žemę turėtų būti atliekamos vidutiniam ir ilgam laikotarpiui, kad investuotojas galėtų išvengti trumpalaikių kainos svyravimų rizikos. Investicijos į nekilnojamąjį turtą yra susijusios su ilgalaikė rizika. Nepasiteisinus investicijoms ar esant kitoms nepalankioms aplinkybėms (nesugebėjus laiku atsiskaityti su kreditoriais), gali būti iškelta bankroto byla.

Žemės ūkio produkcijos bei kitų prekių kainų svyravimų rizika

Žemės ūkio produkcijos bei kitų prekių kainos istoriškai pasižymi itin dideliais svyravimais, nuo kurių daugeliu atveju priklauso ir žemės ūkio paskirties žemės kainos. Pagrindinis žemės ūkio verslo pelningumą veikiantis veiksnys yra derliaus (kviečių, rapsų ir t.t.) kaina, tačiau kuro, darbo jėgos, trąšų bei kitų prekių kainos taip pat turi įtakos žemės ūkio veiklos savikainai, todėl jų didėjimas mažina pelno maržas bei galimybę mokėti didesnes kainas už žemės ūkio paskirties žemės nuomą. Jeigu didelės kuro, trąšų bei darbo jėgos kainos sutaptų su žemės ūkio produkcijos kainų kritimu, ūkininkai bei investuotojai į žemės ūkį gali patirti nuostolių.

Bendroji žemės ūkio rizika

Akcinė bendrovė „INVL Baltic Farmland“ sieks kuo didesnėmis kainomis išnuomoti savo valdomą žemės ūkio paskirties žemę ūkininkams bei žemės ūkio bendrovėms. Veiksniai, galintys neigiamai paveikti žemės ūkio sektorių, gali būti: nepalankios oro sąlygos (potvyniai, sausros, stiprūs lietūs, kruša, šaltis, piktžolės, kenkėjai, ligos, gaisrai, su klimato kaita susijęs sąlygų pablogėjimas bei kiti). Bet kurie iš šių faktorių kartu ar atskirai gali turėti neigiamos įtakos žemdirbių pajamoms bei žemės ūkio paskirties žemės vertėms. Nuo dalies, bet ne nuo visų rizikų galima apsisaugoti, tačiau draudimo kaštai mažina žemės ūkio veiklos pelningumą, todėl ne visi Lietuvos ūkininkai tai daro.

Priklausomybė nuo Europos Sąjungos bei nacionalinių subsidijų

Lietuvos bei Europos Sąjungos ūkininkų veikla bei gaunamas pelnas yra itin priklausomi nuo Europos Sąjungos bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) – ES bei nacionalinių subsidijų žemės ūkio veiklai. Paskutiniai BŽŪP pakeitimai galioja 2014-2020 metų laikotarpiui ir numato, kad Lietuvos žemdirbiams tiesioginės išmokos 2014 metais vidutiniškai sieks 149 eurus, 2020 metais – 196 eurus už hektarą (šiuo metu išmokos Lietuvos žemdirbiams siekia 144 eurus) ir sudarys 75 proc. visos ES ūkininkų gaunamų išmokų vidurkio.

Tiesioginių išmokų panaikinimas galėtų padaryti neigiamą įtaką žemės ūkio paskirties žemės nuomos kainoms bei vertei.

Žemės nelikvidumo rizika

Investicijos į žemės ūkio paskirties žemę tam tikromis rinkos sąlygomis yra santykinai nelikvidžios, o pirkėjų joms suradimas gali užimti laiko. Investuotojai gali svarstyti apie investicijas į žemės ūkio paskirties žemę tik tuomet, jeigu jiems nereikės likvidumo staiga.

Įstatymų bei reguliavimo pokyčių rizika

Lietuvos įstatymų, Europos Sąjungos direktyvų bei kitų teisės aktų pokyčiai gali paveikti ūkininkaujančių pajamas bei žemės ūkio paskirties žemės nuomos kainas. Pavyzdžiui, pokyčiai lemiantys žemės ūkio produkcijos kainų kontrolę, eksporto apribojimus, muitų įvedimas ar panaikinimas, griežtesni aplinkosaugos apribojimai gali neigiamai paveikti žemės ūkio veiklos pelningumą.

Mokesčių didėjimo rizika

Mokestinių įstatymų pasikeitimas gali lemti didesnę akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ bei jo grupės įmonių apmokestinimą bei sumažinti akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ pelną bei turto vertes.

Infliacijos bei defliacijos rizika

Tikėtina, kad per veiklos laikotarpį akcinė bendrovė „INVL Baltic Farmland“ susidurs tiek su infliacijos, tiek su defliacijos rizika, nes investicijos į žemės ūkio paskirties žemę yra ilgalaikės. Jeigu pelnas iš žemės paskirties žemės nuomos bus mažesnis nei infliacija, tai lems perkamosios galios sumažėjimą. Manoma, kad investicijų į žemės ūkio paskirties žemę pelningumas stipriai koreliuoja su infliacija.

Kredito rizika

Akcinė bendrovė „INVL Baltic Farmland“ sieks išnuomoti žemės ūkio paskirties žemės sklypus kuo didesnėmis kainomis Lietuvoje dirbantiems ūkininkams bei žemės ūkio bendrovėms. Egzistuoja rizika, kad žemės nuomininkai neįvykdys savo įsipareigojimų – tai neigiamai paveiktų akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ pelną. Dėl didelės dalies įsipareigojimų nevykdymo laiku, gali sutrikti akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ įprastinė veikla, gali tekti ieškoti papildomų finansavimo šaltinių, kurie ne visuomet gali būti prieinami.

Akcinė bendrovė „INVL Baltic Farmland“ taip pat patiria riziką laikydama lėšas bankų sąskaitose ar investuodama į trumpalaikius finansinius instrumentus.

Likvidumo rizika

Akcinė bendrovė „INVL Baltic Farmland“ gali susidurti su situacija, kai ji nepajėgs laiku atsiskaityti su tiekėjais ar kitais kreditoriais. Bendrovė sieks palaikyti pakankamą likvidumo lygį arba užsitikrinti finansavimą tam, kad šią riziką sumažintų

Valiutos rizika

Akcinė bendrovė „INVL Baltic Farmland“ nuomos sandorius sudaro litais arba eurai, todėl valiutos rizika yra nedidelė. Nuo 2015 metų Lietuvoje planuojama įvesti eurą. Egzistuoja rizika, kad iki euro įvedimo gali būti pakeistas fiksuotas lito ir euro kursas, dėl ko gali sumažėti akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ investicijų vertė.

Keičiantis valiutai (litus keičiant į eurus) būtų perskaičiuojamas įstatinis kapitalas ir akcijų skaičius, todėl akcininkų valdoma įstatinio kapitalo dalis po perskaičiavimo dėl apvalinimo gali nežymiai keistis.

Palūkanų normos rizika

Palūkanų normos rizika didžiąja dalimi susijusi su paskolomis su kintama palūkanų norma. Akcinė bendrovė „INVL Baltic Farmland“ ketina naudoti itin mažą skolinto kapitalo kiekį. Kylančios palūkanų normos pasaulyje gali neigiamai paveikti turto – žemės ūkio paskirties žemės – vertes.

Stambiujų akcininkų rizika

Trys akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ akcininkai kartu su susijusiais asmenimis veiklos pradžioje valdys daugiau kaip 60 proc. akcijų ir nuo jų balsavimo priklauso šios bendrovės valdybos narių išrinkimas, esminiai sprendimai dėl akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ valdymo, veiklos bei finansinės padėties. Nėra jokių garantijų, kad stambiujų akcininkų priimami sprendimai visuomet sutaps su smulkiųjų akcininkų nuomone bei interesais. Stambieji akcininkai turi teisę blokuoti kitų akcininkų siūlomus sprendimus.

Atskyrimo nuo akcinės bendrovės „Invalda LT“ rizika

Akcinė bendrovė „INVL Baltic Farmland“ įsteigta atskyrimo nuo akcinės bendrovės „Invalda LT“ būdu ir perėmė 14,45 proc. akcinės bendrovės „Invalda LT“ turto, nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų. Jeigu tam tikros akcinės bendrovės „Invalda LT“ prievolės nebus paskirstytos visoms po atskyrimo veikiančioms bendrovėms, už jas solidariai atsakys visos po atskyrimo veikiančios bendrovės. Kiekvienos iš šių bendrovių atsakomybę už šią prievolę ribos nuosavo kapitalo, priskirto kiekvienai iš jų pagal Atskyrimo sąlygas, dydis.

Už akcinės bendrovės „Invalda LT“ prievoles, pagal Atskyrimo sąlygas priskirtas UAB „INVL Baltic Farmland“, atsakys ši bendrovė. Jei ji šios prievolės ar jos dalies neįvykdys ir Akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka nebus suteiktos papildomos garantijos to pareikalavusiems kreditoriams, už neįvykdytą prievolę (ar neįvykdytą jos dalį) solidariai atsakys visos kitos po Atskyrimo veikiančios bendrovės. Kiekvienos iš šių bendrovių atsakomybę riboja nuosavo kapitalo, paskirto kiekvienai iš jų pagal Atskyrimo sąlygas, dydis.

Su vertybinių popierių rinka susijusios rizikos

Rinkos rizika

Akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ akcininkai prisiima riziką patirti nuostolius dėl nepalankių akcijų kainos pokyčių rinkoje. Akcijų kainos kritimą gali lemti neigiami akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ turto vertės bei pelningumo pokyčiai, bendros akcijų rinkos tendencijos regione ir pasaulyje. Prekyba akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ akcijomis gali priklausyti nuo maklerių ir analitikų komentarų bei skelbiamų nepriklausomų analizių apie bendrovę ir jos veiklą. Analitikams pateikus nepalankią nuomonę apie akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ akcijų perspektyvas, tai gali neigiamai paveikti ir akcijų kainą rinkoje. Neprofesionaliems investuotojams vertinant akcijas patariama kreiptis pagalbos į viešosios apyvartos tarpininkus arba kitus šios srities specialistus.

Likvidumo rizika

Sumažėjus akcijų paklausai ar jas išbraukus iš vertybinių popierių biržos sąrašų, investuotojai susidurtų su jų realizavimo sunkumais. Pablogėjus akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ finansinei padėčiai, gali sumažėti ir šios bendrovės akcijų paklausa, o tuo pačiu ir kaina.

Dividendų mokėjimo rizika

Dividendų akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ akcininkams mokėjimas nėra garantuotas ir priklausys nuo bendrovės veiklos pelningumo, investicinių planų bei bendros finansinės situacijos.

Mokestinė ir teisinė rizika

Pasikeitus su nuosavybės vertybiniais popieriais susijusiems teisės aktams arba valstybės mokesčių politikai, gali pasikeisti akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ akcijų patrauklumas. Dėl to gali sumažėti bendrovės akcijų likvidumas ir/ar kaina.

Infliacijos rizika

Išaugus infliacijai atsiranda rizika, kad akcijų vertės pokytis gali nekompensuoti esamo infliacijos lygio. Tokiu atveju akcijas rinkoje pardavusių asmenų reali grąža iš akcijų vertės padidėjimo gali būti mažesnė nei tikėtasi.

Pradinės akcijų kainos rizika

Akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ akcijos prieš įtraukimą į vertybinių popierių rinką nebuvo viešai platinamos. Dėl to jų akcijų kaina, įtraukus jas į prekybos sąrašą, bus nustatoma remiantis pateiktais pirkimo-pardavimo pavidimais, kurie gali priklausyti nuo subjektyvių faktorių, pavyzdžiui bendros rinkos ir ekonomikos padėties, akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ veiklos vertinimo, investuotojų susidomėjimo. Dėl to pradinė akcijų kaina gali tiksliai neatspindėti jų vertės bei pasižymėti dideliais svyravimais.

Teisinio statuso pakeitimo rizika

Akcinė bendrovė „INVL Baltic Farmland“ ketina siekti Lietuvos banko išduodamos uždaro tipo investicinės bendrovės licencijos. Tai lems pasikeitusią bendrovės akcininkų apsaugą ir tam tikrus veiklos apribojimus. Uždaro tipo investicinės bendrovės akcininkams netaikoma prievolė skelbti oficialųjį pasiūlymą, ši bendrovė turi ribotą veiklos trukmę, jai taikomi tam tikri turto diversifikavimo reikalavimai. Tapimas uždaro tipo investicine bendrove sąlygoja tik tam tikrus veiklos apribojimus bei priežiūrą, kas gali padidinti bendrovės veiklos sąnaudas.

Akcinės bendrovės „INVL Baltic Farmland“ direktorius
Darius Šulnis

